

50-Jarige herdenking Marshallplan - 1997 -

Bronzen slagpenning: 68 mm
Ontwerp: Willem Verbon

Voorzijde: Naar links gewend borstbeeld. Omschrift: 1880 • GEORGE C. MARSHALL • 1959 • SOLDIER STATESMAN.

Keerzijde: 4-Regelig opschrift: 1947 / The CITY of ROTTERDAM COMMEMORATES / The 50th ANNIVERSARY of the MARSHALLPLAN / 1997

Op 5 juni 1947 hield de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken George C. Marshall op de Harvard Universiteit in Boston een toespraak waarin hij het regeringsplan uiteenzette voor financiële en economische steun aan Europese landen die door de oorlog ernstig waren getroffen.

In februari 1948 werd het omvangrijke hulpprogramma, dat werd aangeduid als Marshallplan door het Amerikaanse Congres aangenomen.

Een van de voornaamste doelstellingen van het plan was een dam op te werpen in Europa tegen communistische invloeden vanuit de Sovjet Unie.

Amerika ging ervan uit dat een snel economisch herstel de voedingsbodem voor het communisme in Europa aanmerkelijk zou verzwakken.

Op zowel Frankrijk als Italië werd door Amerika met succes druk uitgeoefend de communistische partijen uit te sluiten van regeringsdeelname.

In de jaren 1948/1952 ontvingen zestien Europese landen in totaal ruim 12 miljard dollar van de Verenigde Staten. Hiervan was 80% een gift en 20% een lening. Nederland ontving ruim 1 miljard, wat neerkwam op 109 dollar per hoofd van de bevolking. Anderzijds leidde de massale export van voedsel, grondstoffen en kapitaalgoederen, aangekocht door Europa via het Marshallplan, tot aanzienlijke groei van de Amerikaanse landbouw, handel en industrie. Een belangrijke voorwaarde voor deelname aan het Marshallplan was de plicht van de landen onderling

samen te werken aan Europees economisch herstel. In zekere zin werd tijdens de uitvoering van het plan al een basis gelegd voor het verdrag van Rome, waarmee in 1957 de E.E.G. (Europese Economische Gemeenschap) werd opgericht.

Na voltooiing van het Marshallplan kon worden vastgesteld dat resultaten hiervan voor alle betrokken partijen succesvol waren. De West-Europese economieën bloeiden verder op en Amerika kon terugzien op afname van het communisme in Europa en op nieuwe stabiele klanten voor zijn eigen exportindustrie.

In 1997 werd in Rotterdam feestelijk herdacht dat 50 jaar eerder het Marshallplan werd geïntroduceerd. De stad was in de oorlog door bombardementen zwaar getroffen en had vooral voor de wederopbouw van de haven dankbaar gebruik kunnen maken van het Amerikaanse hulpplan.

Op de Wilhelminakade waar het ms Noordam in 1948 de eerste 4.000 ton hulpgoederen aanvoerde, vond op 28 mei 1997 de groots opgezette manifestatie 'Thank You America' plaats.

Alle in Nederland wonende Amerikanen en zo'n 2.000 Nederlanders waren hiervoor uitgenodigd. De feestelijkheden werden opgeluisterd door de komst van de Amerikaanse president Bill Clinton, zijn echtgenote Hillary Clinton en prins Willem Alexander. In zijn toespraak riep de president de aanwezigen op om met elkaar de weg, die Marshall's generatie was ingeslagen, te voltooien en heel Europa samen te brengen, niet met wapengeweld maar met de kracht van vrede. Daarop onthulde de president het bronzen herinneringsreliëf dat beeldhouwer Willem Verbon had vervaardigd ter ere van George C. Marshall.

Namens de stad Rotterdam bood Verbon de president een exemplaar aan van de hier afgebeelde herdenkingspenning. Marshall was hierop afgebeeld in generaalsuniform. Voorafgaand aan het ministerschap was hij chef van de Generale Staf en militair adviseur van de presidenten Roosevelt en Truman. Voor zijn inzet voor het Marshallplan kreeg hij 1953 de Nobelprijs voor de Vrede